

Peyvəndin yan təsirləri

Qısamüddətli yan təsirlər

Əksər hallarda vaksinasiyadan sonra yan təsirlərin baş verməsi normal hal hesab edilir və orqanizmdə immunitetin yaranmasını təsdiqləyir. Vaksinasiyadan sonra müşahidə olunan bəzi yüngül və orta dərəcəli yan təsirlər aşağıdakılardır:

İnyeksiya
yerində ağrı

Yüngül
hərəkət

Yorğunluq

Baş ağrısı

Əzələ və
oynaq ağrıları

Əksər hallarda istirahət, çox miqdarda spirtsiz maye qəbulu ilə qısamüddətli yüngül və orta dərəcəli yan təsirlərin qarşısı alına bilər. İnyeksiya yerində həssaslıq (ağrı) 24 saatdan sonra artarsa və ya yan təsirlər bir neçə gün ərzində keçməzsə, ailə həkiminiz ilə (sahə həkimi-terapevti, sahə həkimi-pediatri) əlaqə saxlayın. Nefəs almaqda çətinlik çəkirsinizsə, sına ağrısı, şüur dumanlanması, danışq və ya hərəkət pozğunluğu varsa, dərhal ailə həkiminizi (sahə həkimi-terapevti, sahə həkimi-pediatri) müraciət edin.

Uzunmüddətli yan təsirlər

Uzunmüddətli yan təsirlər məni narahat etdikdə nə etməliyəm?

Qısamüddətli yan təsirlər adətən peyvənd olunduqdan sonra ilk bir neçə gün ərzində baş verir. Peyvənd nadir hallarda uzunmüddətli yan təsirlərə səbəb olur. Bəzən insanlar düşünür ki, COVID-19-a qarşı peyvəndlər onları koronavirus infeksiyasına yoluxdura bilər. Bəzi peyvəndlərin hazırlanmasında canlı viruslardan istifadə olunduğu bildirilir. Verilən məlumat çəşqinqılıq yarada bilər. Lakin təsdiqlənmiş peyvəndlərin heç birində COVID-19 infeksiyasına səbəb ola biləcək canlı virus yoxdur, yəni COVID-19 infeksiyasına qarşı peyvəndlər siz ənənəvi peyvəndlərdən fərqli olmayıb.

Yan təsirlərlə bağlı narahatlıq başa düşüləndir. Lakin peyvəndlərin ciddi yan təsirlərinə çox nadir hallarda rast gəlinir. COVID-19 isə orqanizmdə uzun müddətli fəsadlar yarada, hətta ölümə səbəb olabilir.

Nəsil artırma qabiliyyətimə göre narahat olmalıymış?

COVID-19 peyvəndi də daxil olmaqla, hər hansı bir peyvəndin nəsil artırma qabiliyyətinə təsir etməsinə dair heç bir dəlil yoxdur. Yeni evlənənlər və ailə qurmağı planlaşdırınanlar üçün peyvəndlərin təsiri təsviye olunur.

Peyvənd haqqında
məlumatlı olaq!

Azərbaycan Respublikası
Səhiyyə Nazirliyi

unicef

İcbari Tibbi Sığorta
üzrə Dövlət Agentliyi

TƏBİB
Tibbi Brüt Bölmələri
İdarətəmə Birliyi

#virusu
dayandıraq

Ətraflı məlumat üçün:
koronavirusinfo.az

Çağrı mərkəzi:
1542

Oxut və növbəti
mərhələ ilə tanış ol!

Peyvəndin əhəmiyyəti

Peyvəndlər yoluxucu xəstəliklərin qarşısını alan və insan həyatını xilas edə bilən təhlükəsiz və effektiv vasitədir. COVID-19-a qarşı peyvəndlər də koronavirus pandemiyasına son qoymaq üçün ən yaxşı üsuldur.

Peyvənd olunmadan önce bunları bilməlisiniz.

Peyvənd təhlükəsizdir?

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) və Səhiyyə Nazirliyindən təsdiq almazdan önce COVID-19 peyvəndləri ciddi klinik sınaqlardan keçir. Bu sınaqlar vasitesilə vaksinlərin təhlükəsizlik və effektivlik standartlarına cavab vermesi sübut edilir. Bu gənə qədər klinik sınaqlarda yetkinlik yaşına çatmış və müxtəlif yaş qruplarına aid olan şəxslər iştirak edib. Onlar arasında şəkerli diabet, bronzial astma, ürək xəstəliyi və digər sağlamlıq problemləri olan insanlar da olub. Klinik sınaqlar peyvəndlərin qeyd olunan əhali kateqoriyaları üçün təhlükəsiz olduğunu sübut etmişdir.

1-ci doza vaksin vurulduğundan neçə gün sonra 2-ci doza vaksin vurulmalıdır?

Azərbaycanda hazırda istifadə olunan peyvəndlərin 2-ci dozasının vurulması 28 gündən sonra mümkündür. Obyektiv sebəblərdən 28 gündən sonra 2-ci dozani vurdurmayan şəxslərə 56 gün ərzində (istehsalçı tövsiyəsinə əsasən) vaksinasiyanı tamamlamaq imkanı verilir.

"Buster" doza nə deməkdir? 2-ci doza vaksin vurulduğundan neçə müddət sonra "buster" doza vurula bilər?

"Buster" doza (3-cü doza) qüvvətləndirici doza deməkdir. Belə ki, COVID-19 xəstəliyinə qarşı 2 doza vaksin vurdurduqdan 6 ay sonra organizmdən asılı olaraq bu virusa qarşı müqavimət azala bilər.

Orqanizmin koronavirus infeksiyasına qarşı immunitetini yenidən artırmaq üçün "buster doza"nın vurulması tövsiyə olunur.

"Buster" doza 2-ci dozanın vurulmasından 6 ay keçdikdən sonra vurulur. Şəxslər randevu.its.gov.az saytı üzərindən "buster" dozanın vurulması üçün onlayn qaydada növbə götürə bilərlər.

"Buster" dozadan sonra 4-cü dozanın vurulmasına ehtiyac var?

Hazırda ilkin vaksinasiyadan 6 ay sonra "buster" və ya "revaksinasiya" mümkündür. "Buster" dozadan 28 gün sonra 4-cü doza şəxsin sağlamlıq vəziyyəti nəzərə alınaraq həkim məsləhətinə əsasən vurula bilər.

"Revaksinasiya" nəyə deyilir?

Əgər vətəndaş 28 gün intervalda 2 doza vaksin vurdurubsa və 6 ay keçdikdən sonra yenə 28 gün intervalda 2 doza vaksin olunursa bu "revaksinasiya" adlanır.

Xəstələnib sağalsam da peyvənd olunmalıyım?

Yoluxmadan 6 ay sonra vaksinasiya tövsiyə olunur. Bu şəxslər ya iki doza vaksin qəbul edə, ya da yalnız "buster" doza vurdura bilərlər.

Koronavirusa yoluxmuş şəxs sağaldıqdan bir müddət sonra onun organizmindəki anticisimlər azalır.

Bu səbəbdən təkrar yoluxma baş verebilər. Çox halda təkrar yoluxma yüngül keçir.

Lakin müşahidələr onu göstərir ki, virus bəzən mutasiyalara uğrayır, bu isə xəstəliyin daha ağır keçməsi ilə nəticələnə bilər.

Peyvənd olunduqdan sonra ne etməliyəm?

Peyvənddən sonra yaranan immun cavabın dayanıqlığı və müddəti ilə bağlı dəqiq məlumat yoxdur. Möhz buna görə vaksin olunsanız belə yoluxma riskini azaldan təhlükəsizlik qaydalarına riayət etməyiniz vacibdir.

"Peyvənd sertifikati" kimlərə verilir və etibarlılıq müddəti nə qədərdir?

Koronavirusa qarşı Azərbaycanda tətbiq olunan vaksinlərdən hər hansı birinin hər iki dozasını vurduran şəxslərə "Peyvənd sertifikati" verilir. "Peyvənd sertifikati" müddətsizdir. Vaksinasiyadan sonra yaranan immun cavabın dayanıqlığı və müddəti istiqamətində elmi tədqiqatlar davam etdirilir. Aparılan tədqiqatların nəticələri açıqlandıqdan, ÜST və digər beynəlxalq səhiyyə qurumlarının tövsiyələri məlum olduqdan sonra bu məsələyə yenidən baxılacaq.

"İmmunitet sertifikati" kimlərə verilir və etibarlılıq müddəti nə qədərdir?

COVID-19 xəstəliyini keçirmiş, bununla bağlı PZR testinin nəticəsi pozitiv çıxmış və rəsmi qeydiyyata düşmüş şəxslər "İmmunitet sertifikati" əldə edə bilərlər. Sertifikatın qüvvədə olma müddəti 6 ay sonra bitir. Bu müddət bitəndən sonra 56 gün ərzində 1 doza vaksin vurdurmaqla sertifikatın qüvvədə olması müddətsiz olaraq uzadılır. Əger vətəndaş "İmmunitet" sertifikatı ilə əvəz etmək istəyirsə o 1-ci dozadan 28 gün sonra 2-ci doza peyvənd vurduraraq "İmmunitet sertifikatı"ni "Peyvənd sertifikatı" ilə əvəz edə bilər.

"Əks göstəriş sertifikati" kimlərə verilir və etibarlılıq müddəti nə qədərdir?

Ölkədə istifadəsinə icaze verilən vaksinlərə qarşı əks göstərişləri olan şəxslərə "Əks göstəriş sertifikati" verilir. "Əks göstəriş sertifikatı"nı almaq üçün ərazi üzrə poliklinikalara müraciət edilmelidir. Poliklinika həmin şəxslərin məlumatlarını (həkim rəyi, aparılmış müayinələrin nəticələri) Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən yaradılmış xüsusi komissiyaya təqdim edir. Komissiyanın rəyi əsasında vətəndaşa "Əks göstəriş sertifikatı" verile bilər. "Əks göstəriş sertifikatı" Tibbi Ərazi Bölmələrini idarəetmə Birliyinin ambulator-poliklinik tibb müəssisələrinin peyvəndləmə prosesinə nəzarət komissiyaları tərəfindən göndərilən tibbi arayışlara baxılaraq, Səhiyyə Nazirliyinin əsaslandırılmış rəyinə əsasən müəyyən edilmiş müddətə verilir.

